

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6C/11/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816201459
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8816201459.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Ivetou Mihókovou v právnej veci navrhovateľa: M. S. O., X..O., O. O. N. XX, XXX XX Ž., Y.Č.: XX XXX XXX, proti odporcovi: S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č. XXX, XXX XX Č., o zaplatenie 5 593,44 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 5 593,44 eur, úrok vo výške 311,62 eur, úrok z omeškania vo výške 2,77 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5 593,44 eur a zo sumy 311,62 eur od 29.09.2015 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach po 30,- eur, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca k rukám navrhovateľa, začínajúc právoplatnosťou rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

Odporca je p o v i n n ý nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 335,50 eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podanou žalobou domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 5 593,44 eur, nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 5,16 eur, úrokov v sume 311,62 eur, úrokov z omeškania vo výške 2,77 eur, úroku vo výške 15,90% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 5 593,44 eur od 29.09.2015 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny 5 593,44 eur a nezaplatených úrokov 311,62 eur od 29.09.2015 do zaplatenia a náhrady trov konania.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že navrhovateľ a odporca uzatvorili dňa 04.04.2014 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi peňažné prostriedky vo výške 6 000,- eur. Poskytnutý úver a úroky sa odporca zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol odporca povinný splatiť do 27.03.2023. Po vyčerpaní poskytnutého úveru odporca porušil svoje zmluvné povinnosti, a preto bol listom zo dňa 28.09.2015 vyzvaný na predčasné splatenie poskytnutého úveru v lehote do 08.10.2015. Napriek výzve nebola pohľadávka navrhovateľa voči odporcovi do dňa spísania žaloby uhradená. Pohľadávka navrhovateľa voči odporcovi ku dňu predčasného zosplatenia (dňa 28.09.2015) predstavovala sumu 5 972,99 eur a pozostávala z istiny poskytnutého úveru vo výške 5 593,44 eur, úrokov 311,62 eur (predstavujú dohodnutý úrok v zmysle zmluvy, ktorý bol odporca povinný splatiť v rámci anuitných splátok poskytnutého úveru do predčasného zosplatenia. Úroková sadzba vo výške 15,9% ročne vyplýva zo zmluvy), úrokov z omeškania 2,77 eur (každá omeškaná dlžná splátka je odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti úročená aj úrokom z omeškania vo výške 5% ročne. Úrok z omeškania bol dohodnutý v zmluve v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, a to v článku Následky porušenia zmluvných povinností: „Ak klient neuhradí úver v lehote splatnosti úveru, je povinný uhradiť z nesplatennej časti úveru

popri úroku z poskytnutých peňažných prostriedkov aj úrok z omeškania, a to až do jej zaplatenia“.) Ďalej pohľadávku tvorili poplatky vo výške 60,- eur - za upomienky (15,- eur/za každú) a výzvu na predčasné splatenie úveru (30,- eru) v zmysle Sadzobníka poplatkov, prípadne poplatky za vedenie úverového účtu, ktoré boli účtované na ťarchu úverového účtu, ich výška vyplývala priamo zo Zmluvy bod 1.2., a ktoré si navrhovateľ od odporcu v súdnom konaní neuplatňuje a z poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver 5,16 eur, ktoré sú účtované na ťarchu úverového účtu a ich výška vyplýva priamo zo Zmluvy bod 1.2.

V ďalšom poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.03.2008, sp.zn. 4Cob/62/2007.

Odporca žiadal zaplatiť dlh v splátkach vo výške 30,- eur mesačne.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami - úverovou zmluvou č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, Všeobecnými obchodnými podmienkami M. S. O., X..O., sadzobníkom poplatkov, druhou upomienkou zo dňa 30.07.2015, výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 28.09.2015, prehľadom úhrad odporcu, písomným vyjadrením žalobcu a prednesom odporcu, a zistil nasledovný skutkový stav:

Odporca uviedol, že uznáva, že má dlh voči navrhovateľovi, ktorý chce zaplatiť, ale v súčasnosti s ohľadom na jeho finančnú situáciu v rodine, kedy ani on ani manželka nie sú zamestnaní, nie je schopný uhradiť ho naraz Preto požiadal súd, aby mohol zaplatiť dlh v splátkach po 30,- eur mesačne.

Navrhovateľ a odporca ako klient uzavreli dňa 04.04.2014 úverovú zmluvu podľa §497 a nasl. zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, na základe ktorej banka poskytne klientovi peňažné prostriedky formou splátkového bezúčelového úveru za podmienok uvedených v úverovej zmluve a vo Všeobecných obchodných podmienkach - M. S. O., X..O.. (ďalej aj „VOP“), ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť.

V zmysle úverovej zmluvy bol odporcovi poskytnutý úver vo výške 6 000,- eur, ktorý sa odporca zaviazal splatiť v 108 anuitných splátkach vo výške 105,25 eur, pri fixnej úrokovej sadzbe do splatnosti 15,9% ročne a RPMN vo výške 19,15%. Termín splatnosti prvej splátky bol dohodnutý na deň 25.04.2014 a splatnosť úveru na deň 27.03.2023.

V zmysle čl. 2 bod 2.1 zmluvy, podrobné podmienky splácania úveru, podmienky uplatňovania úrokovej sadzby a jej zmien sú uvedené vo VOP.

Ak klient neuhradí úver v lehote splatnosti úveru, je povinný uhradiť z nesplatennej časti úveru popri úroku z poskytnutých peňažných prostriedkov aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne, a to až do jej zaplatenia. Sankcie uvedené v úverovej zmluve môže banka uplatniť jednotlivo aj kumulatívne (čl. 4 bod 4.3 a 4.4 zmluvy).

Podľa čl. 5 bod 5.6 zmluvy, právne pomery v tejto zmluve výslovne neupravené, sa spravujú príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka.

Z výpisu z účtu odporcu vyplýva, že odporcovi bol dňa 04.04.2014 poskytnutý úver vo výške 6 000,- eur.

Listom označeným ako výzva na predčasné splatenie úveru zo dňa 28.09.2015 navrhovateľ odporcovi oznámil, že došlo k predčasnej splatnosti celého úveru, nakoľko odporca neplnil podmienky úverovej zmluvy podpísanej dňa 04.04.2014 a vyzval ho, aby jednorázovo uhradil banke celú zostávajúcu sumu úveru vo výške 5 942,99 eur najneskôr do 08.10.2015. Zároveň ho upozornil, že táto výzva je splatnená sumou 30,- eur.

V zmysle úvodných ustanovení Všeobecných obchodných podmienok M. S. O., X..O.. účinných od 01.02.2014 (ďalej len „VOP“) M. S. O., X..O.. vydáva v súlade s právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky tieto VOP, ktorými podrobne upravuje vzťahy medzi bankou a klientmi.

VOP sú súčasťou zmlúv uzatvorených medzi bankou a klientom a tvoria časť ich obsahu. Odchylné dojednania zmluvy podpísanej medzi bankou a klientom majú prednosť pred znením VOP (čl. I bod 3 VOP).

Z čl. II VOP vyplýva, že banka môže uzatvoriť s klientom zmluvu, ak je klient na uzatvorenie takejto zmluvy oprávnený.

Podľa čl. V. bod 1 VOP, ustanovenia článku V. týchto VOP upravujú podmienky a právne vzťahy v súvislosti s poskytnutím úveru, ktorý je spotrebiteľským úverom s výnimkou úveru formou povoleného prečerpania na účte, ktorý je upravený v čl. III. časť T. týchto VOP a sú súčasťou úverovej zmluvy. Špecifické podmienky úveru stanovuje úverová zmluva uzatvorená medzi bankou a klientom.

Anuitná splátka je rovnomerná splátka úveru zahŕňajúca splácanie príslušnej časti istiny i úroku mesačne vždy v termíne splatnosti uvedenom v zmluve. Prvá anuitná splátka bude vykonaná v termíne uvedenom v zmluve. Čerpanie úveru je poskytnutie peňažných prostriedkov úveru klientovi na základe žiadosti o poskytnutie úveru po podpise úverovej zmluvy a splnení ďalších stanovených podmienok, a to jednorázovo na úverový účet. V tento deň sa poskytnutá časť prostriedkov začína úročiť (čl. V. bod 3 VOP).

V zmysle čl. V. časť A. bod 3 a 4 VOP, po splnení podmienok stanovených v úverovej zmluve poskytne banka klientovi na úverový účet peňažné prostriedky formou úveru, a to jednorázovo do výšky stanovenej v úverovej zmluve. Úver môže byť poskytnutý ako účelový alebo ako bezúčelový. Úver bude v deň čerpania úveru poskytnutý na úverový účet v plnej výške, z ktorej bude automaticky inkasovaný poplatok za poskytnutie úveru.

Podľa čl. V. časť B. bod 1 VOP, klient môže použiť peňažné prostriedky podľa vlastného uváženia, ak nejde o úver poskytnutý za účelom splatenia záväzkov klienta alebo ak právny predpis neustanovuje inak.

Podľa čl. V. časť D bod 1 VOP, splácanie úveru klientom je vykonávané formou anuitných splátok vo výške uvedenej v úverovej zmluve, pričom posledná splátka vo výške zostatku úveru s príslušenstvom musí byť vykonaná najneskôr do dňa splatnosti úveru.

V zmysle čl. V časť E bod 2 VOP, banka má právo požadovať od klienta nasledovné druhy nákladov: a) istinu úveru, b) úroky úveru, pričom výška a typ úrokovej sadzby budú dojednané v úverovej zmluve, c) poplatok za poskytnutie úveru, d) poplatok za správu úveru, e) poplatok za predčasné splatenie úveru alebo jeho časti so súhlasom banky, ak sa na daný prípad predčasného splatenia úveru vzťahuje, f) poplatok za zmenu zmluvných podmienok na klientovu žiadosť, g) poplatok za vklad v hotovosti na úverový účet, h) poplatok za potvrdenia a súhlasy vydané bankou na klientovu žiadosť, i) sankčné platby (úroky z omeškania, zmluvné pokuty za omeškanie, poplatky za upomienky- výzvy, pokuty za porušenie zmluvných podmienok).

Podľa čl. V. časť H bod 1 VOP, v prípade, že klient nezaplatí splátku úveru alebo akýkoľvek iný peňažný záväzok voči banke vyplývajúci z úverovej zmluvy včas a dostane sa tak do omeškania s ich splatením, banka má právo požadovať úrok z omeškania, resp. zmluvnú pokutu za omeškanie v zmysle úverovej zmluvy, a to od prvého dňa omeškania klienta s úhradou jeho záväzku v zmysle úverovej zmluvy, resp. VOP.

Ak klient poruší alebo nespĺní akýkoľvek záväzok vyplývajúci z úverovej zmluvy, banka je oprávnená a) žiadať splatenie zostatku úveru s príslušenstvom, b) požadovať od klienta rozšírenie zabezpečenia úveru, c) uplatniť zvýšenie úrokovej sadzby, ak je to dohodnuté v úverovej zmluve, d) požadovať pokutu za porušenie zmluvných podmienok v zmysle Sadzobníka poplatkov, e) zastaviť čerpanie akéhokoľvek úveru z banky. Sankcie uvedené v úverovej zmluve a v tomto článku VOP môže banka uplatniť jednotlivo aj kumulatívne (čl. V. časť H bod 2 a 3 VOP).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatenej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia.

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z..

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že medzi navrhovateľom a odporcom bola uzavretá úverová zmluva, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového úveru odporcovi, ktorý sa ho zaviazal vrátiť za stanovených podmienok. Keďže si túto svoju povinnosť neplnil, navrhovateľ listom zo dňa 28.09.2015 vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru a žiadal odporcu, aby dlžnú sumu uhradil najneskôr do 08.10.2015.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Na uvedený právny vzťah je tiež potrebné aplikovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 3 ods. 3, v zmysle ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Ďalej súd zistil, že podľa úverovej zmluvy sa predmetný právny vzťah mal riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka.

V slovenskom právnom poriadku existuje duálna právna úprava záväzkov, pričom rozlišujeme ich občianskoprávnu a obchodnoprávnu úpravu. Vzťah dvoch kódexov súkromného práva a to Obchodného

zákonníka a Občianskeho zákonníka je vzťahom lex specialis ku lex generalis, pričom použitie Občianskeho zákonníka je subsidiárne - právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť Občianskym zákonníkom v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje. V rámci obchodno-zväzkových vzťahov existuje aj skupina vzťahov, ktoré môže označiť ako fakultatívne obchodné zväzkové vzťahy, v ktorých si zmluvné strany môžu v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti dohodnúť obchodnoprávny režim svojho zväzku (§ 262 Obchodného zákonníka).

Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevyklučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenia Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju v skutkovo relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné či ide o relatívne obchodný zväzkový vzťah, absolútny obchodný zväzkový vzťah alebo fakultatívny obchodný zväzkový vzťah.

Právna ochrana spotrebiteľa je jednou z priorít oblastí záujmu nielen práva Európskej únie ale aj nášho právneho poriadku. Nie je prípustné, aby sa kogentné normy určené na ochranu spotrebiteľa obchádzal zvolením iného zákona, ktorý primárne nie je určený na úpravu či realizáciu spotrebiteľských vzťahov, t.j. vzťahov, ktoré vznikajú pri nákupe tovarov a poskytovaní služieb spotrebiteľom, ktorí nekonajú pri uzatváraní zmluvy v rámci svojej podnikateľskej či inej zárobkovej činnosti. Zvolenie režimu Obchodného zákonníka nie je prípustné v prípadoch tzv. typových spotrebiteľských zmlúv, keď z celého kontextu uzatvorenej zmluvy je zjavné, že sa uzatvára v zmysle Obchodného zákonníka len preto, aby sa vylúčili právne normy určené na ochranu spotrebiteľa. Nie je ani prípustné, aby dvom spotrebiteľom v porovnateľnej situácii neboli garantované rovnaké právne prostriedky a ochrana len s ohľadom na to, dodávateľ zvolí režim iného zákona. Aj pri zmluvách uzatváraných v zmysle Obchodného zákonníka je potrebné pri realizácii či aplikácii práva postupovať podľa ustanovení o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku či osobitných právnych predpisoch ako napr. zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o ochrane spotrebiteľa.

Na základe vyššie uvedeného súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu.

V ďalšom sa súd zaoberal jednotlivými nárokmi tvoriacimi žalovanú sumu.

Prvou navrhovateľom uplatňovanou sumou je nárok na zaplatenie nezaplatenej istiny vo výške 5 593,44 eur. Je nepochybné, že navrhovateľ poskytol odporcovi úver v sume 6 000,- eur, pričom odporca si neplnil svoje povinnosti splácať úver pravidelnými mesačnými splátkami, preto súd odporcu zaviazal zaplatiť istinu vo výške 5 593,44 eur.

Druhou navrhovateľom uplatnenou sumou je suma 5,16 eur, ktorá v sebe zahŕňa poplatky za poistenie, ktoré si navrhovateľ uplatňuje v zmysle zmluvy a úverových podmienok. Čo sa týka dojednaní poistenia pod bodom 1.2 zmluvy Súbor poistenia: SÚBOR A, súd má za to, že poistenie tak, ako bolo v predmetnej úverovej zmluve dojednané, nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poistných zmluvách. Odporca ako klient označením uvedeného produktu mal súhlasiť s tým, aby bol poistníkom poistený. Navrhovateľ nijako súdu nepreukázal, či skutočne došlo k dojednaniu poistenia, keďže v zmysle zmluvy v prípade nesplnenia podmienok pre prijatie do poistenia bral odporca na vedomie, že nemôže byť poistený a pokiaľ k poisteniu pristúpil, poisťiteľ bol oprávnený odmietnuť plniť z uzatvoreného poistenia alebo odstúpiť od poistenia. Navrhovateľ taktiež nepredložil súdu žiaden iný doklad preukazujúci vznik poistenia, prípadne doklad o jeho nevzniknutí. Uvedenie údajov o prijatí súboru poistenia tak, ako bolo uvedené v bode 1.2 predmetnej zmluvy, bolo už súčasťou vopred pripravenej zmluvy navrhovateľom a za takého stavu možno potom s najväčšou pravdepodobnosťou predpokladať, že odporca sa pre poistenie nerozhodol po uzavretí úverovej zmluvy a prípadnom zvážení istého rizika, resp. vzniku poistnej udalosti, ale že prijatie už vopred naformulovaného poistenia bolo jednou z podmienok uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Takto odporcovi vznikla povinnosť platiť v rámci príslušnej dojednanej splátky aj časť predstavujúcu poistenie. Rovnako aj pri tomto dojednaní mal súd za to, že ide o dojednanie spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto odporcom vykonané úhrady na túto položku v rámci splátok započítal na istinu a sumu uplatňovanú z tohto titulu žalobou zamietol.

Ďalším nárokom uplatneným žalobcom bol nárok na vyčíslený úrok vo výške 311,62 eur s tým, že zároveň si uplatňoval úrok vo výške 15,90 % ročne z nezaplatenej istiny od 29.09.2015 do zaplatenia.

Súd sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý bol v úverovej zmluve dojednaný vo výške 15,90 % ročne. Úroková miera podobného úveru v bankách v čase poskytnutia úveru (apríl 2014) činila úrok 10,43% p.a. Z toho je zrejmé, že dohodnutý ročný úrok z úveru medzi účastníkmi v danom prípade značne neprevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za primeranú a v súlade s dobrými mravmi.

Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide pritom o odlišný inštitút oproti odplátným úrokom a ten má sankčnú povahu. Keďže žalobca pristúpil k predčasnej splatnosti úveru, od tejto doby žalobca nemá nárok na úrok z úveru, ktorého platenie bolo dojednané.

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

Takýto záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

V danej právnej veci navrhovateľ pristúpil k zosplateniu celého úveru ku dňu 28.09.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany navrhovateľa došlo k určení lehoty predčasnej konečnej splatnosti a súd dospel k záveru, že navrhovateľovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 28.09.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp.zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp.zn.. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 4Co/83/2013 zo dňa 0.05.2014.

Vzhľadom na uvedené súd zaviazal odporcu na zaplatenie vyčísleného úroku z úveru do splatnosti úveru vo výške 311,62 eur a vo zvyšnej časti úrok vo výške 15,90 % ročne z nezaplatenej istiny od 29.09.2015 do zaplatenia zamietol.

Odporca sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, preto ho súd zaviazal zaplatiť aj vyčíslený úrok z omeškania, ktorý bol vyčíslený ku dňu predčasnej splatnosti úveru vo výške 2,77 eur a úrok z omeškania v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to vo výške 5% ročne z istiny a úrokov odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti t.j. odo dňa 29.09.2015 do zaplatenia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Navrhovateľ mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, keď súd zamietol žalobu v časti úroku vo výške 15,90 % ročne z nezaplatenej istiny 5 593,44 eur od 29.09.2015 do zaplatenia, a v časti nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 5,16 eur, preto má súd za to, že mu patrí plná náhrada trov konania.

Keďže navrhovateľovi vznikli trovy konania len v súvislosti so zaplateným súdnym poplatkom za žalobný návrh v sume 335,50 eur, súd priznal navrhovateľovi náhradu trov konania v tejto sume.

Berúc do úvahy osobné, sociálne a majetkové pomery odporcu povolil mu súd v súlade s ust. § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, zaplatiť sumu, na zaplatenie ktorej bol zaviazaný, v mesačných splátkach za podmienok uvedených vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.